

ONAKO

Časopis študentov Obchodnej akadémie v Dolnom Kubíne

Erasmus+

číslo 11
marec 2018
mimoriadne vydanie

ŽILINSKÝ
samosprávny kraj

ÚVODNÍK

Milí čitatelia,
dostalo sa mi cti prihovoriť sa vám. Napadla ma myšlienka klasika: „určite ste výnimoční a môžete zmeniť svet.“ Ja by som myšlienku doplnila, že môžete zmeniť svoj život učením sa, spoznávaním nových krajín a ľudí.

Je jedno, aký je váš cieľ v živote alebo v štúdiu. Stačí sa usilovať začať lepší život. Dôležité je nastaviť si vlastnú stratégiu a držať sa jej, aj keď vaše okolie a spolužiaci vás môžu svojimi rečami spochybníť.

Rok 2018 je pre našu školu významný z hľadiska 50. výročia vzniku, realizácie celoslovenskej súťaže spracovania informácií na počítači a tiež rokom realizácie zahraničnej odbornej praxe v Portugalsku. Desať žiakov má už prax absolvovanú v závere roka 2017 a ďalších desať sa jej ešte len zúčastní. Projekt s názvom Sociálna starostlivosť, turistické a podnikateľské služby v zahraničí nám priniesol mnoho výziev, ktoré postupne zvládame. V každom prípade dúfam, že vám pobyt v inej krajine prinesie veľa zážitkov, kontaktov a nových zaujímavých príležitostí pre váš osobnostný rozvoj.

Po stretnutí so žiakmi, ktorí sa už z praxe vrátili, som sa utvrdila v tom, že nič nenahradí osobnú skúsenosť. Vedenie školy spolu s koordinátorkou projektu a všetkými zainteresovanými učiteľmi urobili maximum pre plynulý priebeh a splnenie cieľov projektu.

Moja osobná skúsenosť z pobytu bola veľmi dobrá. Prijemná bola pohostinnosť a radosť zo života u ľudí, ktorí mali stále úsmev na tvári.

Milí žiaci, želim vám, zosúladiť svoj pracovný a osobný život a objaviť svoje šťastie. Vydržte, bude to dlhá cesta.

Prajem vám príjemné chvíle strávené čítaním nášho školského časopisu.

Ing. Vilma Janotíková

OADKo

Občasník Obchodnej
akadémie Dolný Kubín
mimoriadne vydanie

Vydáva:

Projektový tím projektu
Sociálna starostlivosť,
turistické a podnikateľské
služby v zahraničí

Koordinátor:

Ing. Janka Andrisová

Technická spolupráca:

Mgr. Ján Andris

Jazyková úprava:

Mgr. Zuzana Klačková

Grafická úprava:

Daša Popelková - obálka
časopisu

Juraj Feja - logo

Natália Viatrová - sadzba

Kontakt na redakciu:

Obchodná akadémia, Radlinského 1725/55, 026 01 Dolný Kubín

e-mail: oadkubin@gmail.com

O PROJEKTE

Projekt „Sociálna starostlivosť, turistické a podnikateľské služby v zahraničí“ je realizovaný vďaka finančnej podpore grantového programu Európskej únie Erasmus plus, kľúčovej akcii KA 102 Mobilita učiacich sa a zamestnancov v odbornom vzdelávaní a príprave. Projekt sme začali realizovať 1. júna 2017 a termín ukončenia je 30. novembra 2018. Cieľom

projektu je zvýšiť odborné zručnosti žiakov odboru obchodná akadémia a sociálno-výchovný pracovník v súlade s požiadavkami trhu práce. Keďže je Slovensko členom EÚ, predpokladáme, že veľa našich absolventov bude hľadať uplatnenie v medzinárodných firmách, a úlohou školy je pripraviť ich na tento trh práce.

Hlavnými aktivitami projektu sú dve mesačné mobility zamerané na odbornú prax pre 10 žiakov 4. a 10 žiakov 3. ročníka, ktoré sa uskutočnia v portugalskom meste Braga. Prax je určená pre študentov obidvoch študijných odborov: obchodná akadémia aj sociálno-výchovný pracovník.

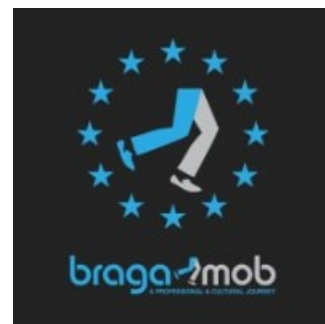
U žiakov obchodnej akadémie má odborná prax zvýšiť úroveň ich zručností v oblasti marketingu a tiež v oblasti turistického ruchu. Súčasný trh žiada, aby boli títo absolventi vybavení dostatočnými jazykovými zručnosťami a aby ovládali nástroje z oblasti informačných a komunikačných technológií. Turizmus sa silno opiera o marketing realizovaný prostredníctvom internetovej reklamy a sociálnych sietí. Žiaci budú môcť firmám ponúknuť svoje vedomosti z tejto oblasti a zároveň si osvoja nové postupy. Cieľom je aj rozvoj ich osobných kompetencií, ako sú kompetencie pracovné, kompetencie k riešeniu problémov, kompetencie k učeniu, komunikatívne, sociálne a personálne kompetencie.

U žiakov odboru sociálno-výchovný pracovník si projekt kladie za cieľ spoznať metódy sociálnych služieb v krajine s úplne odlišnou kultúrou a zaradiť nové poznatky do teoretickej výučby a porovnať metódy obdobných zariadení u nás. Zvolili sme zameranie na všestrannú sociálnu starostlivosť prostredníctvom sociálneho a kultúrneho centra pre seniorov a znevýhodnené osoby. Súčasná populácia starne a stále viac sú potrební kvalifikovaní pracovníci, ktorí sa dokážu nielen postarať o seniorov, ale tiež im ponúknuť vhodný denný program, aktivizovať ich zmysly a telesnú stránku a zabezpečiť zmysluplné dôstojné starnutie. Cieľom je u študentov rozvinúť empatiu so znevýhodnenými osobami, schopnosť viesť sociálny dialóg, schopnosť rozvíjať osobnosť druhých, a prispieť tak k rozvoju humanity nielen u jednotlivcov, ale pomocou následných diskusií tiež medzi ich rovesníkmi v škole.

Vzhľadom na fakt, že oba odbory budú intenzívne pracovať s ľuďmi dôjde k prehĺbeniu tiež jazykových zručností. Medzi ústredné ciele projektu dozaista patrí aj sociokultúrne poznanie danej oblasti. K tomu napomôže bežný denný kontakt, kultúrny program realizovaný partnerskou agentúrou a tiež rad výletov do okolia aj vzdialenejších oblastí.

PARTNER PROJEKTU

Projekt môžeme realizovať vďaka partnerskej spolupráci s organizáciou Braga Mob. Ide o spoločnosť s cca 15 zamestnancami, fungujúcu v meste Braga na severozápade Portugalska. Braga Mob je skúsenou spoločnosťou, ktorá zabezpečuje mobility v rámci programu Erasmus+ ako sprostredkovateľská agentúra. Ide tiež o školiace stredisko a tréningové centrum. Zamestnanci spoločnosti sú odborníci z rôznych oblastí vzdelávania (učitelia, administratívni pracovníci,

lektori, manažéri a učitelia cudzích jazykov), ktorí sa podieľajú na realizácii nespočetného množstva medzinárodných mobilit. Agentúra ročne organizuje stáže pre žiakov z viac ako 20 krajín vo všetkých pracovných odvetviach. Hlavným poslaním spoločnosti Braga mob je vytvoriť a zabezpečiť podporu v oblasti vzdelávania, kultúry a zábavy. Braga mob už niekoľko rokov nadväzuje obchodné a profesijné vzťahy s podnikateľmi, školami, vládnymi aj mimovládnymi inštitúciami a organizáciami naprieč celou Európou. Našimi najbližšími spolupracovníkmi boli okrem manažérov Tiaga Costu a Helderu Calvarha aj Leandro, náš sympatický sprievodca

všetkými výletmi a Juliana Pinto, lektorka portugalčiny.

ČAROVNÉ PORTUGALSKO

Portugalsko leží na juhozápade Európy a zaujíma zhruba šestinú Pyrenejského polostrova. Má cez 10 miliónov obyvateľov, ktorí majú vlastný jazyk – portugalčinu, zachovávajú jedinečnú kultúrnu tradíciu a sú to večne usmievaví a pozitívne naladení ľudia. Portugalsko má iba jedného suseda – Španielsko, ostatnú hranicu tvorí Atlantický oceán. Dve veľké rieky Tejo a Douro pramenia v Španielsku a pretekajú Portugalskom na západ k Atlantickému oceánu. Krajina je veľmi rozmanitá, na severe sú tradičné poľnohospodárske oblasti, južné oblasti sú obdarené krásnymi piesčitými plážami na pobreží Atlantického oceánu. Oblasť Algarve je vyhľadávanou turistickou destináciou, aj keď nie typickým dovolenkovým cieľom Slovákov. Pre nás je Portugalsko ešte tak trochu neznámou a vzdialenou krajinou. Aj to bol jeden z dôvodov, prečo sme si túto krajinu zvolili za cieľovú krajinu mobility.

Počas nášho pobytu sme mali možnosť aspoň trochu spoznať najzaujímavejšie mestá Portugalska. Okrem Bragy sme navštívili hlavné mesto Lisabon, pútnické miesto Fatimu, historické Porto a Valenca do Minho. Počas všetkých výletov nás sprevádzal usmievavý a charizmatiký Leandro z partnerskej organizácie Bragamob.

Braga je historické mesto na severe Portugalska v regióne Norte. Je zároveň hlavným mestom tohto regiónu a tretím najväčším mestom Portugalska. Mesto osídľovali Kelti už v 2. storočí p. n. l.. Neskoršie sa stala hlavným administratívnym centrom Rimanov. Medzi 11. a 18. storočím tu malo svoje sídlo arcibiskupstvo. Najznámejšou pamiatkou mesta je kostol Igreja Bom Jesus do Monte, ku ktorému každoročne po dlhých terasových schodoch vystúpia tisíce pútnikov. Pre veľký počet kostolov sa Braga nazýva aj „Rím Portugalska“.

Porto je druhé najväčšie mesto Portugalska, ktoré sa rozkladá nad ústím rieky Douro do Atlantiku. Do Porta sme cestovali vlakom a tak sme mali možnosť poznať zaujímavé vlakové nádražie Santo Bento. Bolo postavené podľa návrhov architekta Marquesa da Silvy na mieste pôvodného kláštora, po ktorom nesie svoje meno. Dvorana je obložená 20 000 kachličkami, ktoré

znázorňujú výjavy z portugalskej histórie. V Porte sme sa poprechádzali historickým centrom mesta, ktoré je zaradené do Svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Plavili sme sa po rieke Douro a na jej ľavom brehu sme obdivovali vinné pivnice, v ktorých dozrieva slávne portské víno, ktoré sme mali možnosť aj degustovať.

Lisabon – hlavné mesto Portugalska – mesto siedmich pahorkov nad riekou Tejo. Lisabon sa nedá spoznať za jeden deň, ale mali sme aspoň možnosť nasáť jeho atmosféru. Prešli sme sa uličkami starého mesta, vyšli sme trasou legendárnej žltej električky č. 28 až hore do Castela de São Jorge. Tu sme sa mohli z vyhlíadok nazývaných miradouro kochať pohľadom na celé mesto. Starobyľou štvrťou Alfama sme zišli na nábrežie rieky Tejo až k námestiu Praça do Comércio, ktoré za čias portugalskej ríše slúžilo ako „prijímací salón“ pre hostí, ktorí priplávali po mori. Zaujímavé bolo aj predmestie Belém. Tu sa týči jedna z najzaujímavejších lisabonských pamiatok veža Torre de Belém, ktorá pochádza z roku 1521. Pôvodne bola postavená ako maják a strážna veža, dnes je zaujímavou turistickou atrakciou. Na spiatocnej ceste sme navštívili pútnické mesto Fátimu. Najväčšou atrakciou mesta je bazilika, ktorá tu bola postavená na počesť zjavenia Panny Márie trom deťom v roku 1917.

Valeça do Minho je historické mesto pri hraniciach so Španielskom, rozkladajúce sa na kopci na riekou Minho. Mesto so zachovanými gotickými a renesančnými domami chráni dvojité opevnenie zo 17. storočia. Po prehliadke mesta nás naši sprievodcovia previezli až do Španielska na pobrežie Atlantického oceánu, kde sme si aj napriek tomu, že bol začiatok decembra, omočili aspoň nohy.

Viac sme už v Portugalsku nestihli. Krajina nás však očarila svojou malebnosťou, históriou, prírodou a milými ľuďmi. Asi každý z nás si v duchu sľúbil, že sa tu ešte niekedy vráti.

VÝBEROVÉ KONANIE

Výber účastníkov mobility sa realizoval v dvoch etapách, osobitne pre žiakov 4. a 3. ročníka. Škola prostredníctvom webovej stránky a nástenky zverejnila podrobné kritériá výberu:

1. Prospech z predmetov odborného teoretického vzdelávania a praktických cvičení z 2. ročníka (stáž pre žiakov 3. ročníka), resp. 1. polrok 3. ročníka (stáž pre žiakov 4. ročníka).
2. Aktivita žiaka – reprezentácia školy na súťažiach, olympiádach, ekonomických projektoch, práca v žiackom parlamente a pod. U žiakov sociálnej činnosti sme zohľadnili aj ich mimoškolskú činnosť, najmä v oblasti dobrovoľníctva, práce s ľuďmi (vedenie krúžkov, letné tábory), humanitárnych zbierok atď.
3. Komunikačné zručnosti - prezentované prostredníctvom odborného návrhu aktivity. V odbore sociálno-výchovný pracovník išlo o návrh aktivizačných činností a denného programu pre seniorov. Žiaci obchodnej akadémie si pripravili ekonomický projekt z oblasti marketingu alebo cestovného ruchu.
4. Motivácia zúčastniť sa mobility a využiteľnosť získaných zručností v ďalšej príprave – žiaci vypracovali na túto tému krátku esej, ktorú odprezentovali pred výberovou komisiou počas pohovoru.

Výberové konanie pre žiakov 4. ročníka sa konalo v júni 2017. Zúčastnilo sa ho celkom 17 účastníkov (3 žiačky odboru sociálno-výchovný pracovník a 14 žiakov odboru obchodná akadémia). Dosiahnuté body zo všetkých oblastí výberového konania sa spočítali a následne bol zostavený osobitný poradovník pre každý odbor. Z odboru sociálno-výchovný pracovník boli vybrané žiačky Kristína Dvoršťáková a Nikola Grofčíková. Z odboru obchodná akadémia boli vybraní žiaci Simona Baricová, Michaela Mária Dobáková, Matúš Janidžár a Adela Matejová zo 4. A triedy a Jana Boškajová, Lucia Harezníková, Veronika Kuhejdová a Dávid Plichta zo 4. B triedy.

Výberové konanie pre žiakov 3. ročníka sa konalo v novembri – decembri 2017. Prihlásilo sa doň celkom 18 žiakov (4 žiačky odboru sociálno-výchovný pracovník a 14 žiakov odboru obchodná akadémia). Po sčítaní dosiahnutých bodov boli na odbornú stáž vybraní žiaci Monika Balleková, Monika Hubová, Ivana Maxoňová a Veronika Slepíaková z odboru sociálno-výchovný pracovník. Z odboru obchodná akadémia žiačky Michaela Furjelová a Mária Kajanová zo 3. A triedy a Amália Molíková, Estera Slačková, Adriána Spišáková a Natália Viatrová zo 3. B triedy.

PRÍPRAVA PRED MOBILITOU

Vycestovať na štyri týždne „do cudzieho sveta“ si vyžaduje aj dávku odvahy, a aby to bolo pre účastníkov jednoduchšie, aj dôkladnú prípravu. Špeciálnu jazykovú prípravu v komunikačnom jazyku odbornej stáže – angličtine, majú žiaci zabezpečenú prostredníctvom Online Linguistic Support (OLS) – online jazykovej podpore, ktorá je poskytnutá zdarma všetkým účastníkom mobility z grantového programu Erasmus plus. OLS umožňuje testovanie jazykových zručností účastníkov pred a po ukončení mobility a absolvovať účastníkom on-line jazykový kurz.

Ďalšia príprava spočíva:

- v odbornej príprave z odborných ekonomických predmetov a predmetov v oblasti sociálnej práce;
- kultúrnej príprave - poznanie hostiteľských krajín so zameraním na cieľový región - hospodárstvo, podnikateľské prostredie, sociálna oblasť, história, kultúra, turistické zaujímavosti;
- psychologickéj príprave – zameranej na rozvoj kooperatívnych zručností, zvládanie záťažových a stresových situácií v zahraničí.

Dôležitou súčasťou je organizačná príprava, ktorej sa okrem účastníkov stáže zúčastnili aj ich zákonní zástupcovia. Na stretnutí sa oboznámili s podmienkami stáže, organizačným a finančným zabezpečením, pracovným programom, spôsobom hodnotenia, overovania a uznávania kreditov. Organizačná príprava bude zavŕšená podpisom zmluvy o poskytnutí finančnej podpory a dohodou o vzdelávaní.

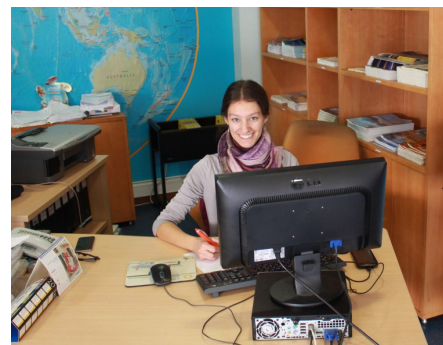
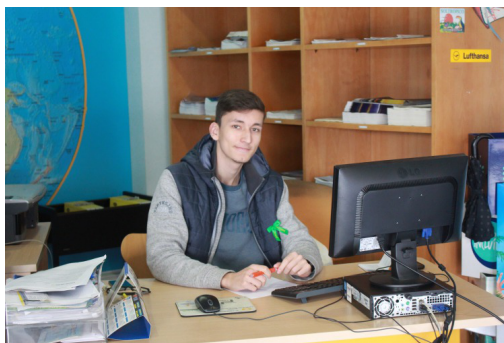
PRVÝ TURNUS MOBILITY

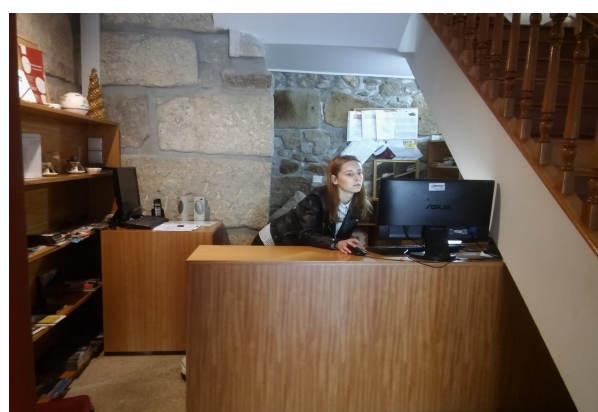
Po dlhých týždňoch prípravy a netrpezlivého očakávania konečne nastal vytúžený "Deň D" – 18. novembra 2017. Ráno sme sa pred školou rozlúčili s rodičmi a priateľmi a nastúpili do mikrobusu – smer letisko Budapešť. Sprevádzal nás pán učiteľ Mgr. Ján Andris, ktorý s nami strávil dva týždne pobytu, neskôršie ho vystriedala pani učiteľka Ing. Tatiana Buková.

Po lete z Budapešti do Porta a krátkej ceste autobusom nás privítala slnečná Braga a prívetiví pracovníci Bragamob. Prvý deň pobytu bol venovaný oddychu a prehliadke historickej časti mesta a jej dominanty, kostola Igreja Bom Jesus do Monte. Už druhý deň sme nastúpili do práce. Pracovali sme na rôznych pracoviskách, podľa študijného odboru, ktorý študujeme. Študentky odboru sociálno-výchovný pracovník (Kristína Dvoršťáková a Nikola Grofčíková) pracovali

v domove sociálnych služieb Ascredno, kde ich hlavnými klientami boli seniori. Študenti odboru obchodná akadémia (Michaela Mária Dobáková, Adela Matejová, Matúš Janidžár a David Plichta) pracovali v cestovných kanceláriách, kde okrem iného pripravovali návrh pobytu portugalských klientov na Slovensku. Ostatní účastníci odbornej stáže (Simona Baricová, Jana Boškajová, Lucia Harezníková a Veronika Kuhejdová) pracovali na agrofarme, kde získali nové poznatky o agroturistike v Portugalsku. Teoretické vedomosti získané štúdiom v škole, sme si tak mohli overiť v prostredí zahraničných podnikov. Okrem práce sme po večeroch absolvovali základný kurz portugalčiny.

Na záver pobytu pripravili pre nás pracovníci Bragamob slávnostnú večeru, na ktorej nám odovzdali certifikáty: ECVET – Európsky systém prenosu kreditov, Certifikát Bragamob o účasti na mobilite, Europass mobility aj certifikát o absolvovaní kurzu portugalčiny.

Mesačný pobyt na odbornej stáži v Portugalsku ubehol veľmi rýchlo. Prežili sme nezabudnuteľný mesiac plný zážitkov a pracovných skúseností. Získali sme tu nové priateľstvá a nové praktické zručnosti. Zažili sme atmosféru úžasnej krajiny a kultúry ľudí, ktorí sú priateľskí a otvorení k mladým ľuďom. Tím pracovníkov z Bragamob nám vytváral priateľskú atmosféru a podporu. Strávili sme s nimi krásne chvíle na výletoch v hlavnom meste Lisabone, Fatime, Valencie de Minho a Porte. Ochutnali sme tradičné portugalské jedlá a nápoje, pripravované milými ľuďmi, ktorí sa neustále usmievajú a nikam sa neponáhľajú.

Vďaka grantovému programu Európskej únie Erasmus+ nám pobyt v Portugalsku otvoril nové možnosti poznania a skúsenosti, ktoré sú potrebné, aby sme dokázali komunikovať s mladými ľuďmi v celej Európe a prispeli našou kultúrou, tradíciami a postojmi k medzinárodnému priateľstvu.

ČO MI PROJEKT DAL/VZAL?

Simona Baricová

Krásny mesiac za nami a my len smutne spomíname na to, ako nám v tejto krajine bolo úžasne.

Bol to mesiac plný nezabudnuteľných zážitkov, skúseností, no i nových priateľstiev. Portugalsko je nádherná krajina a ja nikdy nezabudnem na to, čo nám všetko dala. Ochutnali sme miestne špeciality, naučili sme sa nový jazyk, no aj utužovali angličtinu, spoznali nových ľudí, ktorí sú vždy plní dobrej nálady a hlavne veľmi usmievaví.

Ako vlastne vyzeral náš obyčajný deň? ... zazvonením budíka alebo upozornením, že chýbame v škole. Áno, bolo krásne vidieť, že u nás na Slovensku majú už 4. hodinu a my len vstávame. Po náročnom vstávaní sme ako obvykle išli na raňajky, ktoré nám hotel ponúkal. Boli naozaj veľmi bohaté. Každý si mal z čoho vybrať. Inak nemôžem zabudnúť nespomenúť to, že sme boli ubytovaní v 5 hviezdičkovom hoteli. No a po raňajkách sme sa išli na izbu umyť, obliecť a šup do roboty. V robote sme boli do 18.00 h. Ja konkrétne som pracovala na agroturistickom statku CASA FUNDEVILLA. Tu sme sa naučili pracovať na systéme Booking, variť, sadiť :D. Každý deň sme tu mali parádny obed, ktorý nám uvarili najzlatšie tetušky pod slnkom. Po robote po nás prišli naši obľúbení vodiči a zaviezli nás späť na hotel. Následne sme mali 2 hodiny voľno a o 20.00 h nás čakala večera s našimi obľúbenými pracovníkmi. Po večeri sme sa rozliezli na izbu a buď sme len tak oddychovali, alebo sme si spravili „izbovicu.“

Čo mi táto prax dala? Častá otázka, ktorú si dookola kladiem. Určite mi priniesla lepší pohľad na svet, že aj v takej krajine, v ktorej majú veľké problémy s požiarmi, nie je dôvod, aby sme sa neusmievali. Úsmev to je to, čo v našej krajine chýba. Dala mi tiež príležitosť spoznať Portugalsko ako také, prostredníctvom rôznych výletov. Navštívili sme Porto, kde sme ochutnali Portské víno, Lisabon, v ktorom sme videli nádherné pamiatky, a cestou sme sa zastavili vo Fatime, kde sme sa pomodlili. Nakoniec sme si vychutnali aj studený oceán v Španielsku. Táto prax mi priniesla len veľa plusov. Myslím si, že keby som tuho rozmýšľala, nič zlé by som nenašla.

Nakoniec musím dodať, že som vďačná škole, že mi takúto príležitosť ponúkla a verím, že naďalej bude takéto projekty poskytovať ostatným žiakom našej školy. Lebo každý jeden z nás by si mal takúto prax skúsiť na vlastnej koži. Ešte raz ďakujem.

See you again in Portugal :)

Janka Boškajová

V novembri 2017 som mala možnosť vycestovať na odbornú prax do Portugalska. Hneď v prvý deň pobytu sme mali exkurziu po slnečnej Brage, meste, v ktorom sme boli ubytovaní. Sympatický sprievodca Leandro, ktorý miloval slovo „enjoy,“ nás previedol uličkami starobylého mesta. Hneď na prvý pohľad sa mi tam zapáčilo. Často sme chodievali do nákupného centra, kde sme objavili Sangriu, ktorú budeme milovať navždy.

Aj keď som sa na prax veľmi tešila, spočiatku som mala trému, lebo som nevedela, čo ma čaká. Keď nás však vo dverách s úsmevom privítala milá recepčná Fatima, stres opadol a pustili sme sa do objavovania nového pracoviska. Celý mesiac strávený v Case Fundevilla je nezabudnuteľný. Personál vidieckeho statku nás hneď prijal medzi seba a prekvapil nás pokojom a ústretovosťou. Vyskúšali sme si rezervačný systém Booking a naše nové kolegyně nám ukázali dôkladné ustielanie postelí. Previedli nás po viniciach a popri starostlivo vybudovaných skleníkoch. Ukázali nám však aj základy servírovania a kuchyňu, v ktorej nám varili špeciality z rôznych krajín. Môj spolužiak si dokonca vyskúšal, aké môže byť ťažké ostrihať palmu. Každý deň nás počas cesty do práce rozveseľovali naši vodiči, s ktorými sme spoločne vnímali čaro dobrej hudby. Práve Sergio bol náš obľúbenec. „Lazy Monday“ boli pre neho všetky dni. Nadovšetko sme všetci milovali pieseň I can't fight this feeling anymore.

V hoteli som sa cítila ako doma. Vďaka zábavnej spolubývajúcej som sa nikdy nenudila a keďže sme boli veľmi živá skupina, vymýšľali sme mnoho voľno-časových aktivít. Po večeroch sme tancovali na chodbách či v izbách skúšali karaoke, cvičenie jógy v nás prebudilo mnoho nových schopností, o ktorých sme ani netušili. Každý deň sme si vychutnávali spoločnú večeru s charakteristickou oranžovou polievkou, ktorá nám bude na Slovensku veľmi chýbať. Čašníci v našom hoteli boli veľmi ústretoví a od niektorých si dokonca vypýtali kontakt. Antonio, prezývaný smajlík, bol však náš najväčší kamarát, vždy nám totiž vybavil šalát bez octu. Po výdatnej večeri sme netrepežlivo čakali na dezert, nie vždy nás však potešil. Želatínový puding bol pre nás smútok na tanieri.

Víkendy sme trávili na výletoch okolo Portugalska. Najskôr sme vyrazili do Porta, kde sme sa plavili po rieke a skúšali portské víno Ruby. V Lisabone sme videli žltú električku a obdivovali sme huslistu, ktorý úžasne zahrал znelku z Game of Thrones. V rieke za ním sme nazbierali mušle a pri pohľade na vyplavenú medúzu sme zmiatli Leandra otázkou: „This is medúza or what?“ Najkrajší bol pre mňa výlet k Atlantickému oceánu. Na prvý pohľad sme sa do neho zamilovali, odhodili sme všetky zábrany a rozutekali sme sa v ústrety divokým vlnám. Tieto výlety boli naozaj skvelé ako aj celý pobyt v Portugalsku. Veľmi ďakujem za to, že som mala možnosť absolvovať takúto stáž.

Adela Matejová

17. 11. 2017 sme ešte netušili, aký nádherný mesiac máme pred sebou. Mali sme zmiešané pocity, tešili sme sa, ale aj báli. A vedeli sme prečo...

Na začiatku tohto pobytu nás čakalo jedno z prvých krásnych prekvapení, a to bolo krásne slnečné počasie a ubytovanie v hoteli Axis. Nový, moderný hotel s príjemným a ústretovým personálom nám poskytol jedno z hlavných miest našich spoločných zážitkov. Raňajky, obedy, večere boli taktiež výborné a ochutnali sme i množstvo miestnych špecialít ako napr. bacalhau (tradičné jedlo z ryby, zemiakov, čiernych olív a vajíčok).

Ďalšou úžasnou skúsenosťou bola naša práca. Ja a Matúš sme pracovali v cestovnej kancelárii Paralelo, ktorej šéfom bol Nuno Pimenta. Človek, ktorý sa o nás staral po celý mesiac, akoby sme boli jeho vlastné deti. Bol milý, ústretový, dobrosrdečný, usmievavý a jednoducho skvelý. Každý deň sme chodili na kávu a koláč, aby sme si spríjemnili prácu. Brával nás po výletoch, na obedy a večere, ukázal nám Bragu, zoznámil nás so svojou rodinou, na ktorú iba s úsmevom spomíname a čokoľvek sme potrebovali, vždy nám vyhovel. Začínali sme o 10.00 h do 12.30 h a potom sme šli na obed. Obedy sme mávali v hoteli, ktorý bol vzdialený od našej práce približne 10 minút. Po obede sme si vychutnali poobedňajšiu siestu a od 15.00 h do 17.30 h sme opäť pracovali. Práca nebola vôbec ťažká a ani nudná. Robili sme zájazdy na Slovensko. Bavilo nás to, pretože sme sa snažili nájsť najkrajšie miesta na Slovensku, kde by sa mohli ísť pozrieť aj jeho zákazníci. Ďalej sme vyhľadávali vhodné ubytovanie, dopravu a organizovali zájazd deň po dni.

Naša skupina spolu s ďalšími Slovákami z Popradu každú sobotu chodila na výlety. Spoznávali sme Bragu, Porto, Lisabon, Fatimu, Valenca do Minho, ale navštívili sme i španielske mesto Vigo. Ukázali nám množstvo pamiatok, atrakcií, výhľadov, ochutnali sme portské víno a omočili sme si nohy i v oceáne, hoci bolo veľmi chladno a oceán ľadový. Sprevádzal nás po celý čas sprievodca Leandro, ktorý očaril nie jedno dievča svojím výzorom. Navštívili sme i futbalový štadión v Brage a niekoľkokrát sme si dopriali vynikajúce koláče v rôznych cukrárnach.

Čo však je najúžasnejšie na celom Portugalsku, sú ľudia, ktorí tam žijú. V rebríčku najusmievavejšieho štátu na svete je Portugalsko na 3. mieste. A je to pravda, pretože sa neustále usmievajú a aj náš šéf tvrdí, že by sme sa mali neustále usmievať a byť optimistickí, pretože problémy vždy boli, sú a aj budú, a pokiaľ sa netýkajú zdravia, nie sú to problémy. Svojou mentalitou mi ukázali, že život tam je omnoho jednoduchší. Ľudia sa nikam neponáhľajú, nestresujú sa a nehádajú. Ak ste prácu neurobili dnes, urobíte ju zajtra. Jednoducho ich prístup k životu je oproti nášmu krajší, pohodovejší, a to sa odzrkadľuje aj na ich zdraví.

Všetko v našom milovanom Portugalsku malo svoje čaro od ľudí cez okolie až po jedlo. Bol to náš najkrajší mesiac v živote a dúfame, že sa tam ešte jedného dňa vrátíme!!!!

Veronika Kuhejdová

Som veľmi rada, že sa mi naskytla príležitosť zúčastniť sa odbornej stáže v Portugalsku. Keď som sa dozvedela, že som bola vybratá ako jedna z 10 študentov, ktorí sa tejto praxe zúčastnia, veľmi som sa tešila na náš deň odchodu. Ani som sa nenazdala a ten deň bol zrazu tu. Nevedela som, čo ma čaká, na začiatku som mala stres, ale ten opadol, ako náhle sme sa všetci stretli pred školou. Keď sme pricestovali do Portugalska, na letisku nás čakal milý pán, ktorý nás odviezol na náš hotel. A tak začal náš pobyt.

Strávili sme tam jeden celý mesiac. Počas mesiaca sme sa naučili veľa nových vecí. Všetci ľudia boli ochotní, usmievaví a nikam sa neponáhľali. Pracovali sme v agroturistickom hoteli Casa Fundevilla. Nachádzal sa pár kilometrov od Bragy. Bolo to ubytovacie zariadenie vo vidieckom štýle. V blízkosti hotela boli postavené skleníky, kde pestovali bio ovocie a zeleninu. Naučili sme sa pracovať s recepcným systémom a tiež sme mali možnosť nahliadnuť, ako taký hotel na portugalskom vidieku funguje. Snažili sme sa pomáhať so všetkým. Naše kolegyně si nás veľmi obľúbili.

Cez víkendy nás čakali výlety, na ktoré sme sa celý týždeň tešili. Navštívili sme Porto, Lisabon, Valenca do Minho a blízke Španielsko. Spoznávali sme nové miesta i kultúru. Všetci určite budeme spomínať na nášho sprievodcu Leandra, ktorý vždy vedel niečo zaujímavé povedať.

Navštevovali sme aj kurzy portugalčiny, na ktorých sme sa naučili základy, ktoré sme využívali v reštauráciách, obchodoch a dokonca aj v našej práci. Čašníci, ktorí pracovali v hoteli, nevedeli po anglicky tak sa nám portugalčina celkom hodila, keď sme si chceli pýtať šalát bez octu. Každý deň sme mali na obed ich tradičnú polievku. Prvý týždeň sme sa čudovali, keď nás na stole čakala stále tá istá polievka. Chutila však naozaj dobre. Dokonca môžem povedať, že mi aj bude chýbať. Skúsili sme aj portské víno, tradičné dezerty a hlavné jedlá, ktoré sú typické pre Portugalsko.

Vo voľnom čase sme si vždy vymysleli niečo, aby sme sa nenudili. Boli sme skvelá partia. Čas strávený spolu nás spojil, spoznali sme sa viac a prežili sme spolu naozaj pekné chvíle. Nikdy nezabudnem na naše večerné výlety do mesta, tancovanie, rozprávanie a spievanie karaoké na izbách. Užili sme si každú minútu strávenú v tejto nádhernej krajine. Skúsili sme si, aké je to byť ďaleko od domova na dlhší čas. Mali sme možnosť použiť našu angličtinu v praxi a videli sme, aký je život v inej krajine. Ak by som mala znova možnosť zúčastniť sa niečoho podobného, neváhala by som. Je to naozaj dobrá skúsenosť do budúcnosti, na ktorú budem dlho spomínať.

Kristína Dvorš áková

Portugalsko. Nikdy by som neverila, že by sa práve mne mohlo podariť dostať sa tam. Nevedela som, čo čakať. Nechcela som odísť od mojich priateľov, od môjho doterajšieho života a popustiť od neho. Bola to jedna veľká katastrofa a zhon. Nakoniec mi neostalo nič iné, než sa nechať podmaniť. Poddať sa inej krajine, do ktorej som vstupovala s obavami. A to som predsa netušila, čo ma ešte čaká.

Portugalsko bolo jedným z najlepších zážitkov môjho života. Dovolím si povedať, že bol tým najlepším. Zmenil mi môj pohľad na svet, moje cítenie aj myslenie. Videla a zažila som veci, ktorým som nikdy predtým nevenovala pozornosť, ktoré som dávala do úzadia. Vychutnávala som každý moment, či už bol dobrý alebo zlý, každú vôňu a chuť, prijímala som ho každým zmyslom môjho tela. Na jeden mesiac mi bolo dovolené stať sa jednou z tých úžasne milých a citlivých ľudí, ktorí každodenne prechádzali ulicami ako obyčajní ľudia nechápajúc, že boli vlastne neobyčajnými. Každodenne som zažívala nekonečné množstvo šťastia, ktoré sa vlievalo do celého môjho tela, prechádzalo mi v žilách až k môjmu srdcu, ktoré bilo ako splašené. Pamätám si všetko, každý prežitý a precítený moment. Lúče slnka na mojej tvári pri prechádzaní ulicami v Brage, v tom najkrajšom historickom meste, aké som kedy videla. Vietor vo vlasoch pri plavbe loďou v Porte a aj chuť jedla v Lisabone. Pamätám si páľavu sviečok vo Fatime aj vreskot čajok na pláži pri Atlantickom oceáne. Na každý pozdrav ráno pri vchode do práce „Olá, bom dia!“ a aj na tance s dôchodcami, na ich pohladenia a úsmevy. Na našich kolegov, ktorí nás hneď prijali medzi seba do veľkej partie plnej smiechu. Citové zblíženia plné elektrického napätia. Dokonca aj na to, ako nás kvôli naším modrým uniformám nazýval náš úžasný kolega Rui - the smurfs. Navždy budeme ich usilovní šmolkovia. Pri každej z týchto spomienok sa mi tlačia slzy do očí.

Nikdy nezabudnem na ľudí, s ktorými som tam šla, a som rada, že som ich mohla spoznať bližšie, pretože ten mesiac sme boli jednou malou veľkou rodinou. Strácali sme sa v našich izbách navzájom so sprievodom výbuchov smiechu, a keď sme sa zase spolu stretli vo veľkom objatí, bolo to naozaj to pravé. Nezabudnem na ľudí, ktorých som stretla, na nových priateľov, ktorí ten pobyt robili ešte krajším. Stáli pri nás, keď sme si nevedeli dať rady, keď sme potrebovali pomoc. Milión spomienok, milión dôvodov, prečo sa vrátiť späť. Slnčné lásky a sprška silných dažďov. Stromy pomarančovníkov na terasách a medová chuť kivi. Aj keď sme sa sťažovali na jedlo a to, ako veľmi by sme si zas dali bryndzové halušky, teraz by sme dali všetko za to, aby sme ho mohli jesť ešte ďalší mesiac. Večerné rozhovory na izbách do neskorých hodín boli krásnym ukončením dňa. Všetko bolo viac než prirodzené, nikto sa na nič nehral, rútili sme sa voľným pádom bez obáv. V tejto chvíli by som si nepriala nič iné len ešte jeden mesiac, aby som mohla povedať to, čo povedané nebolo, dať objatia, ktoré som nestihla. Teraz zakaždým, keď sa pozriem do zrkadla, uvidím vrásky, ktoré mi vznikli z toľkého smiechu. Môžem povedať, že za celý pobyt som nebola smutná ani raz. Teda vlastne raz áno, a to bolo v deň odchodu.

Tento pobyt mi dal mnoho, ale to najlepšie, čo mi mohol dať, bol pocit domova. Je to miesto, kde sa chcem v živote vrátiť, aby som si mohla vziať späť to, čo mi Portugalsko vzalo. Moje srdce.

Každému prajem len to, aby zažil niečo také úžasné, akým bol tento pobyt. Možno budú prvé dni ťažké, ale nikdy sa nenechajte zaslepiť obavami alebo dokonca predsudkami. Sme mladí, skúsime nové veci, možno tieto veci budú nakoniec dôležitým medzníkom v našich životoch. Možno nájdete svoje miesto, svoju podstatu, možno aj pravú lásku, ale to nezistíte, pokiaľ to nezažijete.

„Enjoy every moment. Até logo.“

Matúš Janidžár

17. 11. 2017 sa začala naša cesta za niečím novým, pre nás neznámym. Tešil som sa na nové skúsenosti, zážitky, prostredie a ľudí. Bol som zvedavý na túto krajinu nachádzajúcu sa vľavo na Pyrenejskom polostrove.

Včas ráno sme sa všetci stretli pred školou a vydali sme sa na spoločnú púť. Už počas letu sa nám naskytli mnohé zaujímavé pohľady na okolitú prírodu.

Do krajiny, ktorej dejiny sa začali písať už v roku 868, sme prišli neskoro večer. Našou prvou stanicou bolo Porto, kde na nás čakal autobus. Už počas úvodnej cesty z Porta do Bragy som sa s úžasom pozeral z okna na krajinu. Prvý dojem bol z môjho pohľadu až prekvapivo skvelý.

Po príchode do finálnej destinácie Bragy sme sa ubytovali v hoteli AXIS a následne sa stretli na prvej spoločnej večeri. Z tejto večere si asi navždy zapamätám jednu vec – polievku. Azda nikto v ten moment netušil, že ju budeme jesť celý mesiac. ☺ Bola úžasná!

Nasledujúci deň bol pre nás aklimatizačný – vybaľovali sme sa, oddychovali sme po náročnej ceste a niekde v podvedomí rozmýšľali, ako bude portugalský mesiac vypadáť, ako sa nám bude páčiť.

Hneď v prvé pracovné ráno nastali menšie zmätky, keďže množstvo vecí sa náhle zmenilo. Nakoniec som spolu s Adel skončil v jednej cestovnej kancelárii priamo v centre nádherného historického mesta s množstvom kostolov, kaviarní a reštaurácií.

Našou náplňou práce bolo prezentovať Slovensko, plánovať výlety do našej krajiny, taktiež zaoberať sa výberom najlepších leteniek či hotelov v rôznych destináciách ako napríklad Vilnius, Riga, Ankara, Londýn, Paríž.

S naším šéfom sme si od úvodného momentu našli k sebe cestu. Chémia medzi nami fungovala priam dokonale a veľmi rýchlo sa z nás stali priatelia. On si obľúbil nás a my jeho. Rozprávali sme sa o mnohých veciach, chodili sme na prechádzky, ukazoval nám zaujímavé miesta v jeho rodnom meste. Prívlastok legendárne si zaslúžia naše nezabudnuteľné výjazdy na kávu, kde sme okrem silnej kávy vždy otestovali nejaký chutný koláč. Bol neskutočne milý, usmievavý, ochotný, rodinne založený a priateľský – vlastne ako všetci miestni obyvatelia. Vždy keď mohol, tak nám pomohol, vyšiel nám v ústrety. Vďaka nemu sme dostali možnosť zažiť perfektnú atmosféru európskej ligy na štadióne Estádio Municipal de Braga, ktorý je známy svojou špecifickou výstavbou, vďaka čomu je držiteľom troch cien za architektúru. Dostali sme 3 lístky na zápas SC Braga – TSG 1899 Hoffenheim.

Naše voľné dni sme trávili na výletoch. Navštívili sme bragské monumenty (Sameiro, Bom Jesus), Porto, Lisabon, Fatimu, Valenciu de Minho a španielske Vigo. Myslím si, že každý jeden výlet nám niečo dal a bol pre nás zaujímavým. Za zmienku stojí aj kurz portugalského jazyka s milou pani Julianou. Okrem jej prístupu a spôsobu učenia sa mi veľmi páčila jej zvedavosť na slovenský jazyk. Nedalo sa nespozorovať, že má prácu, ktorá ju skutočne baví a naplňuje.

Čím viac sa blížil koniec, tým viac sme trávili aj svoj voľný čas so šéfom. Chodievali sme spolu vonku aj mimo pracovnej doby. Pozval nás na slávnostnú večeru k nemu domov a na ďalšie spoločné akcie. Predstavil nám svoju úžasnú rodinu. Trávili sme spolu chvíle, ktoré z nás robili ešte väčších priateľov. V ten čas sme mali spolu a Adel pocit, že sme ako súčasť ich rodiny. Boli skvelí!

Obdobie od 17. novembra do 17. decembra 2017 sme strávili v 3. najusmievavejšom meste Európy. Skvelý portugalský mesiac, nádherné miesta, úžasní ľudia, množstvo nezabudnuteľných momentov, kvantum zážitkov a skúseností...

Nakoniec nechcem zabudnúť sa poďakovať všetkým kompetentným, ktorí majú určitý podiel na uskutočnenom projekte. Erasmus+, Bragamob, zamestnávateľom a v neposlednom rade našim učiteľom za obrovské množstvo každodennej/nočnej "mravenčej" práce dobrovoľne vykonávanej vo voľnom čase, ktorý by mohli využiť inak. Bez vášho záujmu poskytnúť študentom niečo výnimočné, by to rozhodne nešlo. Ďakujem za príležitosť!

BRAGA je miestom, kde:

- som prežil špeciálny mesiac;
- som videl nádherné miesta;
- som spoznal novú kultúru žitia;
- som bližšie spoznal niektorých ľudí;
- som získal nové kontakty;
- sa mi potvrdilo, že všade sú skvelí ľudia;
- som sa naučil piť kávu;
- som naživo prvýkrát videl Európsku ligu;
- som mal možnosť pozrieť sa na svet z iného uhla pohľadu.

Michaela Mária Dobáková

Pobytom v Portugalsku som získala veľa skúseností do života. Od samostatnosti až po riadenie „domácnosti“. Celé to začalo cestovaním, vzájomným spoznávaním sa a následným vychádzaním medzi sebou. Boli a doteraz sme skvelá partia. Náš pobyt začal spoznávaním mesta Bragy, v ktorom sme boli ubytovaní. Slnko nás príjemne hrialo, teplomer ukazoval cca 20 °C, takže ideálny čas na šaty a sukne. Celé Portugalsko je historické a Braga tiež nie je výnimkou. Každý víkend sme mali výlet. Na to sme sa, myslím, tešili najviac. Boli sme v Porte, kde sme absolvovali plavbu loďou či koštovali 19 % portské víno, a ja som zistila, že konečne vyrábajú víno aj pre mňa. Ďalší víkend sme boli v hlavnom meste Portugalska v Lisabone a Fatime, a nakoniec sme išli do Valencie do Minho, ktoré bolo spojené s Atlantickým oceánom.

Čo sa týka praxe, pracovala som 2 týždne v agroturistickom zariadení, farme Casa fundevila. Predstavovala som si to inak, preto som už po prvom dni chcela zmeniť pracovisko. (Náplňou našej práce bolo pestovanie zeleniny či upratovanie. Vravili nám, že nie je sezóna, preto nám vymýšľali náhradnú robotu. Z ekonomického hľadiska nám ukázali program na bookovanie izieb pre hostí a to bolo všetko z tohto oboru. Skôr tam bola práca v záhrade ako kancelárske práce.) Bohužiaľ sa to podarilo až po dvoch týždňoch. Spolu s Dávidom nás preradili do cestovnej kancelárie Bestravel, v ktorej sme pracovali s letenkami či klientmi. Na obedy sme chodili s Chorvátmi, čím sme spoznávali ďalšiu kultúru. Nikdy nezabudnem na nášho šéf kuchára, ktorý nám stále ponúkal rybu a my sme si ju nikdy nedali.

Do práce nás vozili skvelí šoféri, s ktorými sme mali harty-party ruka hore každú cestu. Nikdy nezabudnem, ako sa mi stratil mobil, keď sme spievali. Našťastie sa našiel a priniesol mi ho Sergio na farmu. Odvtedy sa naučil vysloviť moje meno po slovensky a zapamätal si ma.

Boli sme ubytovaní v hoteli Axis Hotel. Bývala som na izbe s Luckou. Ak som dovtedy nepoznala ani jednu novú pieseň, po tomto pobyte už poznám asi všetky. Pre všetkých som bola „šamanka,“ lebo som bola ako zdravotná sestra a liečila ostatných. Čo sa týka jedla, každý deň sme mali tú istú polievku dvakrát do dňa. V prvý deň nám to chutilo, druhý sme si pomysleli, že zvyšky zo včera, a keď sme na tretí deň mali tú istú polievku, vravíme si, že: „Hm, asi to budeme jesť každý deň.“ Nakoniec som si na ňu až tak zvykla, že som si dávala dupľu a teraz chcem na ňu recept. Upozornenie: Nikdy si nedávajte v Portugalsku puding!!! Nie je to typický puding, aký poznáme my, ale nejaká ich špecialita.

Na záver sa chcem poďakovať všetkým, vďaka ktorým som sa dostala na túto stáž, a s ktorými som mohla prežiť nezabudnuteľný mesiac. Ďakujem!

Lucia Harezníková

Portugalsko bolo pre mňa jednou z najlepších skúseností v mojom živote, aké som kedy zažila..

Opustila som svoju dedinu a svoj komfort a vybrala sa spoznávať čaro Portugalska.

Bol to krásny mesiac plný nových zážitkov, nových ľudí... Každý jeden deň sme si všetci spolu naplno užívali. Navštívili sme úžasné miesta ako bolo Porto, Lisabon či Fatima. Nikdy by mi nenapadlo, že sa niekedy dostanem na takéto miesta.

Okúpali sme sa v Atlantickom oceáne v Španielsku. Bola to pre mňa nezabudnuteľná cesta. Ovplyvnila moje sebazpoznanie. Vyskytol sa mi iný pohľad na svet. Zozbierala som nové skúsenosti, zlepšila sa mi komunikácia, našla som si nových kamarátov. Ľudia tam ma naučili bezstarostnému životu.

Braga je mesto, kde sme strávili najviac času. Toto mesto sa stalo akoby naším druhým domovom. Každý deň sme sa stretli s hocijakými ľuďmi, ktorý sa vám pozdravia „Olá“ a krásne na vás usmejú, len preto, aby ste mali lepší deň. Čokoľvek pre niekoho spravíte, oni vám poďakujú a povedia vám „Obrigada.“ Veľmi rada som sa prechádzala večer po námestiach, kde bolo cítiť vianočnú atmosféru. Všetko bolo krásne vysvietené a z „reprákov“ bolo počuť vianočné pesničky.

Každý deň sme sa stretávali s tímom mladých ľudí, ktorí pracujú v tejto organizácii. Vyžarovala z nich pozitívna energia a bolo vidno, že ich táto práca veľmi baví a napína. Na večeri sa nás vždy opýtali, aký sme mali deň a či bolo všetko v poriadku. Veľmi sa snažili, aby sme boli všetci spokojní a mali sa čo najlepšie. A myslím, že sa im to podarilo, pretože nikomu z nás sa nechcelo odtiaľ odísť. Mesiac ubehol ako voda.

V práci sme sa mali úžasne. Každé ráno nás tam čakali 3 tety, ktoré sa o nás výborne starali. Spoločne sme si pripravovali obed, a potom aj spoločne obedovali. Snažili sa nám pripravovať tradičné jedlá. Títo ľudia v hoteli sa pre nás stali rodinou. Pocítili sme to hlavne vtedy, keď pri odchode padali slzy.

Celý pobyt bol pre mňa jedným veľkým dobrodružstvom. Môžem povedať, že Portugalsko si ma úplne získalo. Naozaj všetkým odporúčam zažiť takúto skúsenosť. Veľmi rada by som si to zopakovala. Dúfam, že sa mi tam ešte niekedy podarí dostať. See you soon, Portugal.

Nikola Grof íková

Nečakali sme, že vyberú práve nás. Teda ja určite nie. Prvotné pocity boli ťaživé. Odísť od domova, opustiť to, čo dobre poznáme, a zapadnúť niekam, kde to nami nie je prebádané. Mesiac - v deň odchodu si to naše srdcia aj hlavy prekladali ako večnosť, no slzy sa prestriedali aj so smiechom, kým neprišiel čas stretnúť sa znova s realitou.

Portugalsko, nám veľmi vzdialená krajina, aj keby sme mohli povedať, že sú to naši európski bratia, presne tak nás prijali. V momente, keď sa naše nohy dotkli portskej zeme, niečo v nás nám možno šepkalo, že to bude fajn. Srdcia si však stále nepripúšťali, že vydržia 4 týždne v tak veľmi odlišnej zemi. A možno toto je presne dôvod, prečo sa moje srdce zamilovalo práve do tejto krajiny.

Už na letisku sme videli, že ľudia sú tu iní, v našich začiatkoch tu pri nás naozaj stáli, aj keď vtedy ani nevedeli naše mená. Naskytla sa nám jedinečná príležitosť. V tomto prípade odbornej stáže išlo naozaj hlavne o odborné zručnosti. Práca v inštitúcii Ascredno mi dala naozaj veľa. Na začiatku som to videla na psychické zvrútenie, nikto mi nerozumel, ale všetci sa snažili. Som veľmi vďačná, že som mohla pracovať s ľuďmi, ktorí tam boli, či už sa to týka klientov alebo kolegov. Každý z nich sa nám snažil uľahčiť jazykovú bariéru a naučili nás zvládať veci s ľahkosťou. Som rada, že sme spolu s nimi mohli vniesť radosť do životov starčekov a stareniiek, ktoré si nás zamilovali ako svoje vlastné. Nevieam, či sa len tak bežne v práci naučíte tancovať tradičné portugalské tance. Nebudem tu rozprávať o práci, je rovnaká ako na Slovensku, či v Anglicku dokonca i v Amerike. Tu sa spája s odbornými skúsenosťami aj skúsenosť s ľuďmi. Charizma je presne to slovo, ktoré vystihuje týchto ľudí - z každého na tomto mieste vyžarovala krása v podobe jeho osoby. To, čo som každý deň videla, boli úsmevy stoviek ľudí, nepoznáte ich, ani oni vás, ale nájdú si čas na to, aby sa na vás usmiali.

Prvá vec, ktorú urobia, keď k nim privediete niekoho nového, je, že ho príjmu a až potom si ho dovolia súdiť, možno je to len mojím šťastím, že som sa dostala do rúk dobrej agentúre, dobrým ľuďom, ale ja osobne Portugalcov vnímam ako veľmi otvorených a veľmi dobrosrdečných ľudí. Viem, že na nich nikdy nezabudnem, navždy sa mi ich mená, skutky, úsmevy, ich slová vryli do srdca. Stále vidím Leandra, ako sa na nás doširoka usmieva a lieta po Lisabone, či našom prechodnom domove Brage a my hltavo počúvame prednášky o meste, vidím, ako smeje na našej nevedomosti a snaží sa nám veci vysvetliť, ešte teraz niekde v pozadí počujem "Enjoy your stay." Spomínam na Tiaga, ktorý si nás doberal, až to bolo chvíľami na plač. Vidím v jeho detských očiach škodoradosť, keď nás nechal stáť v daždi alebo nám neotvoril dvere. Sergio, náš najväčší kamoško, ktorý nás vytiahol z akejkoľvek kaše, hudbou spriaznená duša, s ktorou aj obyčajná cesta na hotel bola dobrodružstvom. Rui, náš veľký ocko, ktorému na nás záležalo, aby sme neprechladli a tak. Všetci z BragaMobu boli skvelí, ústretoví, nedá sa ani opísať, ako som im vďačná za každý deň, ktorý som s nimi mohla stráviť. Najkrajšia bola ich snaha rozprávať po slovensky, vtedy sa každý z nich stával malým dieťaťom a za zvukov smiechu vyslovoval najzložitejšie výkvetvy nášho jazyka.

Ako opísať krajinu? Dokonalosť. Slnko zohrialo naše strnulé srdiečka a vohnalo do našich líc červeň. Naokolo palmy a príjemný vietor, ktorý vám rozfúkava vlasy všade naokolo. Rovnako ako slnko bol krásny aj dážď, teda kým ste boli zavretí na útulnej hotelovej izbe. Braga je mesto kvetov, v týchto mesiacoch ich tam nebolo možno až tak veľa, ale aj napriek tomu si tento titul zaslúži. Fontány a historické budovy. Je to veľmi hrdá krajina. Pôvodné stavby, miesta s krásnym výhľadom na každé mesto, tisíce schodov, mosty a úzke mätúce uličky orámované budovami z kachličiek, akoby tam niekde zastal čas. A najkrajšou spomienkou je práve tá na oceán, keď sme sa s bosými nohami spoločne rozutekali v ústrety prílivu na pláži Vigo. Nič krajšie a prirodzenejšie som u nás nevidela. Nezabudnem na radosť, ktorú sme mali v očiach. Tu som si uvedomila, že som odchádzala so spolužiakmi, no naspäť sa vrátim s priateľmi.

Celé sa to javilo ako zlý nápad, ale viem, že to bolo najlepšie rozhodnutie v mojom zatiaľ mladom živote. Chýba mi bezstarosť a tá pravá mladosť a sloboda. Dúfam, že to nebolo naposledy, čo som sa dostala na toto úžasné miesto.

Dávid Plichta

Mesiac v Portugalsku začal ubytovaním v skvelom hoteli Axis. Hotel bol plný študentov, ktorí sa každý týždeň menili. Okrem nás tam boli ubytovaní napríklad Turci, Gréci a ďalší Slováci.

Hneď prvý pondelok nás odviezli do práce. Dva týždne som robil na farme. Tam sme vykonávali práce ako sadenie, strihanie paliem, varenie,... Zvyšné dva týždne som bol preradený do cestovnej agentúry Bestravel. Tam bolo kvôli zlej sezóne síce menej práce, ale typ práce bol: práca s letenkami, dokumentmi a niekedy aj klientmi.

Najviac spomínam na skvelého a hlavne vtipného kuchára, ktorý nás okrem prípravy vynikajúceho jedla aj zabával. Nikdy nezabudnem na vetu: „Do you want a fresh fish, it's really good,“ ktorú sme počúvali každý deň a nikdy sme si rybu nedali. Ráno aj večer nás vozil Sergio, pri ktorom sa každý mohol stať DJ-om.

A kto by zabudol na Leandra, ktorý okrem širokého úsmevu zaujal už len vetou „Enjoy!“ Po odrobenom dni sme sa vždy stretli na večeri, kde nás obsluhovali „Hasan a Smajlík.“ Portugalci vo všeobecnosti nevedeli po anglicky, no napriek tomu sme sa prostredníctvom úsmevov dokázali vždy dorozumieť.

ODOVZDÁVANIE CERTIFIKÁTOV

